

Στατιστικά ἔρευναι

ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ὑπὸ

ΔΗΜ. Ι. ΜΑΓΚΡΙΩΤΗ Δρος Ν.

Ι. ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

1. Πόσοι πολιτικοὶ ὑπάλληλοι ὑπηρετοῦσιν ἐν Ἑλλάδι. Σύγκρισις μετὰ Βαλκανικῶν Κρατῶν.

Ἐκ τῆς γενομένης στατιστικῆς ἐρεῦνης ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Μελετῶν καὶ Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν προέκυψεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ μονίμων δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1930 ἀνήρχετο εἰς 40.770.

Εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον δέον νὰ προστεθῶσιν:

Ἑκτακτοὶ ἀνερχόμενοι εἰς	3.192
καὶ ὑπηρέται	4.400

Ἦτοι ἐν συνόλῳ 48.362

Ὁ ἀριθμὸς οὗτος σχεδὸν ἀπολύτως συμπίπτει μὲ τὸν ὑπὸ τοῦ Στατιστικοῦ Δελτίου τοῦ Ταμείου Προνοίας Δ. Ὑπαλλήλων ἔτους 1931 ἀναφερόμενον 48.180.

Πρὶν προχωρήσωμεν εἰς τὴν κατανομὴν τῶν δημοσιοὑπαλλήλων κατὰ κλάδους ὑπηρεσιῶν, νομίζομεν ἐνδιαφέρον νὰ ἐξετάσωμεν ἂν πράγματι ὁ ἀριθμὸς τῶν δημ. ὑπαλλήλων τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὑπερβολικός, ἢ τούναντίον ἀνάλογος μὲ τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας, ἢ ἐν συγκρίσει μὲ τὰς ἄλλας χώρας ὀλιγώτερος ἢ περισσότερος τοῦ δέοντος.

Γενικῶς ἐπικρατεῖ ἡ ἀντίληψις καὶ τονίζεται κατὰ κόρον, πρὸ πάντων ὡσάκις συζητοῦνται τὰ ὑπαλληλικά ζητήματα, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν δημ. ὑπαλλήλων εἶναι ὑπερβολικός καὶ μάλιστα ὅτι πρέπει νὰ περιορισθῇ κατὰ δεκάδας χιλιάδων. Αὐτὴν τὴν ἔμμονον ιδέαν εἶχε καὶ ὁ αἰμίμηστος πολιτικὸς Εὐταξίας καὶ σήμερον εἰσέτι ἔχουσι πολιτικοὶ τινες καὶ ἐπιστήμονες.

Ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα ἀντικειμενικῶς βάσει στατιστικῶν στοιχείων ἐγκύρων ¹ δύο γειτονικῶν κρατῶν, τῆς Βουλγαρίας καὶ Γιουγκοσλαυίας. Πρὸς τοῦτο παραθέτομεν κατωτέρω συγκριτικὸν πίνακα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημ. ὑπαλλήλων τῆς Ἑλλάδος, Βουλγαρίας καὶ Γιουγκοσλαυίας.

**Σύγκρισις ἀριθμοῦ ὑπηρετούντων ² δημ. ὑπαλλήλων
Ἑλλάδος, Βουλγαρίας καὶ Γιουγκοσλαυίας**

Ἑπηρεσίαι	ΕΛΛΑΣ		ΒΟΥΛΓΑ- ΡΙΑ		ΓΙΟΥΓΚΟ- ΣΛΑΥ·ΙΑ	
	Ἀριθ- μὸς	Ποσο- στὸν ο/ο	Ἀριθ- μὸς	Ποσο- στὸν ο/ο	Ἀριθ- μὸς	Ποσο- στὸν ο/ο
Ἑπουργ. Οἰκονομικῶν	5938	14.40	4691	8	18691	12.9
» Παιδείας	16898	41.20	24259	45.3	33018	22.9
» Δικαιοσύνης	3711	9.4	3818	6	8572	5.9
» Ἑθν. Οἰκονομίας	691	1.6	1162	2	4932	3.7
Γεωργίας	2220	5.4	4432	7.9	1866	1.2
» Προνοίας	168	0.4	—	—	467	0.3
» Συγκοινωνίας	6856	16.7	7045	12.6	59146	41.
» Ἑσωτερικῶν	3642	8.9	7899	14.1	6664	4.7
Ἑγυεινῆς	431	1.	1959	3.5	5586	3.8
» Ἑξωτερικῶν	304	0.7	353	0.6	609	0.4
» Στρατιωτικῶν (πολιτ. ὑπαλλ.)	—	—	—	—	4268	3.
Νομοθετικά Σώματα	140	0.3	66	0.1	346	0.2
Ὀλικὸν	40999	100.—	55684	100.—	144165	100.—

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω συγκριτικοῦ πίνακος προκύπτει ὅτι ἡ Ἑλλάς κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1930 εἶχε 40999 μονίμους πολιτικούς ὑπαλλήλους ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἡ Βουλγαρία κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1930 εἶχε 55684 μονίμους πολ. ὑπαλλήλους ἐν ἐνεργείᾳ καὶ ἡ Γιουγκοσλαυία κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1930 144165 μονίμους πολιτ. ὑπαλλήλους ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐξεύρωμεν ἂν πράγματι ἡ Ἑλλάς ἔχη ὀλιγωτέρους ὑπαλλήλους τῶν ὡς ἄνω δύο γειτονικῶν χωρῶν, πρέπει νὰ παραβάλωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν πληθυσμὸν ἐκάστης χώρας.

1. Ὁ ἀριθμὸς τῶν δ. ὑ. Βουλγαρίας καὶ Γιουγκοσλαυίας ἐλήφθη ἐκ τοῦ Μηνιαίου Στατιστικοῦ Δελτίου τοῦ Ταμείου Προνοίας Δ. Ἑ. ἔτους 1930.

2. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων δὲν συμπίπτει μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀργαν. θέσεων. Οὕτως, ἐνῶ κατὰ Δεκέμβρ. 1930 οἱ ὑπηρετοῦντες μόνιμοι δ ὑπάλληλοι ἦσαν 40.999, αἱ ὀργανικαὶ θέσεις αὐτῶν ἦσαν 48659.

Οὕτω, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς Βουλγαρίας εἶναι 6.000.000 ἀντιστοιχοῦν 90 ὑπάλληλοι ἐπὶ 10.000 κατοίκων, ὅτι ὁ τῆς Γιουγκοσλαυΐας εἶναι 13.000.000 ἀντιστοιχοῦν 110 ὑπάλληλοι ἐπὶ 10.000 κατοίκων καὶ τῆς Ἑλλάδος 6.204.684, ἀντιστοιχοῦν 65 ὑπάλληλοι ἐπὶ 10.000 κατοίκων.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως ταύτης προκύπτει ὅτι ἡ Ἑλλάς ἔχει πολὺ ὀλιγώτερον ἀριθμὸν δημ. ὑπαλλήλων ἀμφοτέρων τῶν χωρῶν τούτων, καὶ δὴ κατὰ ποσοστὸν μὲν 20ο)ο περίπου μικρότερον τῆς Βουλγαρίας καὶ κατὰ 45ο)ο τῆς Γιουγκοσλαυΐας.

Συγκρίνοντας τέλος τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν τῆς Γερμανίας παρατηροῦμεν ὅτι ἐνῶ ἐν Γερμανίᾳ ἐπὶ 10.000 κατοίκων ἀναλογοῦν 120.5 ὑπάλληλοι ¹, ἐν Ἑλλάδι ἀντιστοιχοῦν 65, ἥτοι περίπου ὀλιγώτεροι κατὰ 35ο)ο.

Βεβαίως ἡ σύγκρισις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημ. ὑπαλλήλων δύο χωρῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σχέσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν χωρῶν τούτων καὶ μάλιστα ὅταν δὲν συμπίπτουν οἱ αὐτοὶ ὅροι τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς συνθέσεως εἰς τὰς ὑπὸ σύγκρισιν χώρας. Ἐν τούτοις ὅμως εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ τὰ Βαλκανικὰ κράτη δὲν ὑπάρχει φρονοῦμεν μεγάλη διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν κοινωνικοοικονομικὴν σύνθεσιν αὐτῶν, δι' ὃ καὶ νομίζομεν ὅτι τὸ ἐκ τῆς γενομένης συγκρίσεως προκῦπτον ἀποτέλεσμα δὲν ἀφίσταται καὶ πολὺ τῆς πραγματικότητος καὶ ὅτι πράγματι ἡ Ἑλλάς ἔχει τὸν μικρότερον ἀριθμὸν τῶν δημ. ὑπαλλήλων ἀπὸ τὰς δύο ταύτας Βαλκανικὰς χώρας.

2. Πίναξ ὀργαν. θέσεων δ.ύ. ἐτῶν 1913, 1914, 1915, 1923, 1931.

Ἀριθμὸς ὀργανικῶν θέσεων δημοσίων ὑπαλλήλων τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων		
Ἔτος 1913	10.097 ¹	1. 2. 3. Οἱ ἀριθμοὶ τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν μονίμων δημ. πολιτ. ὑπαλλήλων τῶν ἐτῶν 1913, 1914 καὶ 1915 ἐλήφθησαν ἐκ τῆς Ἐκθέσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γεν. Λογιστηρίου κ. Zappelioti. 4. Ὁ ἀριθμὸς τῶν θέσεων τοῦ ἔτους 1923 ἐκ τῆς Εἰσηγ. Ἐκθέσεως προϋπολογισμοῦ ἔτους 1923 τοῦ τότε ὑπουργοῦ οἰκονομ. κ. Γ. Κοφινᾶ. 5. Ὁ ἀριθμὸς τῶν θέσεων ἔτους 1931 ἐκ τῶν στοιχείων τῆς Γ. Δ. Δ. Α. βάσει τοῦ προϋπολογισμοῦ 1931 — 1932. ΣΗΜ. Εἰς τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμοὺς δὲν περιλαμβάνονται : 1ον Αἱ θέσεις τῶν ἀξιωματικῶν Δημ. Ἀσφαλείας. 2ον Αἱ θέσεις τῶν πολιτ. ὑπαλλήλων τῶν Ὑπ. Στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν καὶ Ἀεροπορίας.
» 1914	13.888 ²	
» 1915	21.979 ³	
» 1923	46.460 ⁴	
» 1931	48.659 ⁵	

1. Ὁρα Δημοσιονομικαὶ Μελέται (τεῦχος Α΄.) Ἀγγ. Ἀγγελόπουλου ὑφηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. «Ἡ θέσις τῶν δ. ὑπαλλ. ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἑλλάδι» σ. 126.

**Ὁργανικαὶ θέσεις μονίμων δημοσίων πολιτικῶν¹ ὑπαλλήλων
καθ' Ὑπουργεῖα (ἔτους 1931).**

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ	ΑΡΙΘΜ. ΟΡΓΑΝ. ΘΕΣΕΩΝ
Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν	7233
» Ἐξωτερικῶν	436
» Ἐσωτερικῶν	1258
» Δικαιοσύνης	5258
» Συγκοινωνίας	880
» Τ.Τ.Τ.	7150
» Παιδείας	461
» Ἐκπαιδεύσεως	20509
» Ἐθνικῆς Οἰκονομίας	953
» Γεωργίας	9867
» Προνοίας	213
» Ὑγιεινῆς	1441
	48659

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρου συγκριτικοῦ πίνακος τῶν θέσεων τῶν μονίμων πολιτ. ὑπαλλήλων κατὰ διαφόρους χρονικὰς περιόδους προκύπτει¹ ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν κατὰ τὸ ἔτος 1931 ηὐξήθη ὑπὲρ τὸ διπλάσιον ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ἔτος 1915, ἥτοι ἐντὸς 16ετίας ηὐξήθη κατὰ 120ο)ο.

3. Ὑπάρχει πληθωρισμὸς δημ. ὑπαλλήλων ἐν Ἑλλάδι;

Εἶναι ἄραγε ἐπαρκῶς δικαιολογημένη ἡ αὐξησις τῶν θέσεων τῶν πολιτ. ὑπαλλήλων ἢ ὄχι; Δυνάμεθα μήπως νὰ παλινδρομήσωμεν εἰς τὰ ὅρια τῆς ἀριθμητικῆς συνθέσεως τοῦ ἔτους 1915; Ἴδου δύο μεγάλα ἐρωτήματά, ἅτινα συνήθως τίθενται κατὰ τὴν λύσιν τοῦ ὑπαλληλικοῦ προβλήματος.

Θὰ ἐπιχειρήσωμεν δι'ἀριθμῶν ἐξηκριβωμένων νὰ δώσωμεν μίαν

1. Δὲν περιλαμβάνονται οἱ ἑκτακτοὶ ἐν γένει ὑπάλληλοι ὡς καὶ τὸ πολιτικὸν προσωπικὸν τῶν Στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν.

σαφῇ ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα καὶ ν' ἀποδείξωμεν ποία εἶναι ἡ πραγματικότητα.

Ἐν πρώτοις ὀφείλομεν νὰ ἐξηγήσωμεν ὅτι ὡς βάσιν συγκρίσεως λαμβάνομεν τὸ ἔτος 1915 καὶ ὄχι τὰ προηγούμενα ἔτη 1914 ἢ 1912, διότι τὸ ἔτος 1915 προσεγγίζει περισσότερο πρὸς τὰς σημερινὰς συνθήκας, καίτοι καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀκόμη οἱ ὅροι τῆς συγκρίσεως δὲν εἶναι ἀπολύτως οἱ αὐτοὶ μὲ τοὺς σημερινούς.

Οὕτω, κατὰ τὸ ἔτος 1915 δὲν εἶχον εἰσέτι συσταθῇ τὰ ὑπουργεῖα Γεωργίας, Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς, εἰς τὰ ὅποια κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1931—1932 ἐδημιουργήθησαν 4521 νέαι ὀργανικαὶ θέσεις. Δὲν φανταζόμεθα δὲ ὅτι δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ἡ χρησιμότης καὶ τὸ ἀπαραίτητον τῶν κρατικῶν τούτων ὑπηρεσιῶν εἰς τὸ σύγχρονον κράτος, τὸ ὅποιον τόσον ἔχει ἀναπτύξει τὴν ἔννοιαν τῆς κοινωνικῆς ἀντιλήψεως, προκειμένου δὲ περὶ χώρας γεωργικῆς ὡς ἡ ἡμετέρα δὲν φρονοῦμεν ὅτι δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ἡ μέριμνα τοῦ κράτους διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς γεωργίας.

Κατὰ τὴν Ἑκθεσιν Zapparoni τὸ ἔτος 1915 ὑφίστατο μικρὸς ἀριθμὸς θέσεων ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, οἰκονομικῶν υπαλλήλων καὶ υπαλλήλων ΤΤΤ. Ἐκτοτε τὸ κράτος κατέβαλεν ἰδιαιτέραν μέριμναν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παιδείας καὶ τὴν παροχὴν στοιχειώδους ἐν γένει ἐκπαιδεύσεως εἰς τοὺς πολίτας του. Οὕτω, μετὰ τὸ 1915 διωρίσθησαν ἐπὶ πλέον μέχρι σήμερον 14548 ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοί. Εἶναι ἄράγε οὗτοι περιττοί;

Ὅμοίως μετὰ τὸ 1915 ἡ ταχυδρομικὴ καὶ τηλεγραφικὴ ὑπηρεσία ἀνεπτύχθη ἀλματωδῶς, αἱ δὲ ἀνάγκαι τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων προὔκालεσαν τὸν διορισμὸν πολυαρίθμου νέου προσωπικοῦ. Ἐδημιουργήθησαν ὡς ἐκ τούτου 3416 νέαι θέσεις.

Ὅμοίως καὶ διὰ τας οἰκον. ὑπηρεσίας. Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων καὶ πολλῶν ἄλλων νέων φορολογιῶν, ἡ προσπάθεια διὰ τὴν καλυτέραν βεβαίωσιν καὶ εἰσπραξιν τῶν δημ. ἐσόδων προνέκालεσαν μεταπολεμικῶς τὴν δημιουργίαν 3226 νέων θέσεων οἰκον. υπαλλήλων. Ὑπὸ τὴν πίεσιν δὲ τῶν ἀναγκῶν τοῦ κράτους ὁσημέραι δημιουργοῦνται καὶ νέαι τοιαῦται θέσεις.

Κατωτέρω παραθέτομεν συγκριτικὸν πῖνακα τῶν κατὰ τὰ ἔτη 1915 καὶ 1931 ὀργαν. θέσεων κλάδων τινῶν.

**Συγκριτικὸς πίναξ ὄργαν θέσεων κλάδων τινῶν
ἐτῶν 1915 καὶ 1931**

Ὅργανικαὶ θέσεις	Ἔτος 1915	Ἔτος 1931	Διαφοραὶ κατὰ τὸ 1931	
Ἐκπαιδευτικοὶ	5961	20.509	Ἐπὶ πλέον	14.548
Οἰκονομικοὶ	4007	7.233	» »	3.226
T. T. T.	3734	7.150	» »	3.416
Ἰ.π. Ὑγιεινῆς } » Προνοίας } Γεωργίας }	—	4.521	» »	4.521
			Ἦτοι κατὰ τὸ 1931 ἐπὶ πλέον 25.711	

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος προκύπτει ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1915 μέχρι τοῦ ἔτους 1931 προσετέθησαν 25.711 νέαι θέσεις ὑπαλλήλων ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τὰς ἀνωτέρω ὑπηρεσίας.

Ἐὰν λοιπὸν προσθέσωμεν τὰς μέχρι τοῦ ἔτους 1931 δημιουργηθείσας 25.711 νέας θέσεις τῶν ὑπηρεσιῶν ΤΤΤ., ἐκπαιδευτικῶν, οἰκονομικῶν, ὑγιεινῆς, προνοίας καὶ γεωργίας εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀργανικῶν θέσεων τοῦ ἔτους 1915, ὅστις ἀνέρχεται εἰς 21.979, θὰ ἔχωμεν ἐν συνόλῳ ἀριθμὸν ὀργανικῶν θέσεων 47.690.

Προκύπτει ὅθεν πραγματικὴ διαφορά ἐπὶ πλέον ὄργαν. θέσεων διὰ τὸ ἔτος 1931 ἐν συγκρίσει μὲ τὸ 1915 δι' ὅλας τὰς ἄλλας πλὴν τῶν ἀνωτέρω ὑπηρεσίας (Δικαιοσύνην, Δημ. Ἔργα, Διπλωμ. Ὑπηρεσίαν, Ἐμπόριον, Βιομηχανίαν, Διοίκησιν κλπ.) μόνον 969 θέσεων. Σημειωτέον ὅτι δὲν ἐλάβομεν ὑπ' ὄψει ὅτι ἀπὸ τὸ ἔτος 1915 μέχρι σήμερον ἐμεσολάβησεν ὁ παγκόσμιος πόλεμος, ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε πλείστας ὅσας νέας ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ ὡς καὶ νέας κατευθύνσεις τῆς κρατικῆς ἀντιλήψεως, αἵτινες ἔπρεπεν ὅπωςδῆποτε νὰ ἐξυπηρετηθῶσι διὰ νέων ὑπηρεσιῶν.

Δὲν ἐλάβομεν ὑπ' ὄψει ἐπίσης ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1922 ἐγένετο τεραστία αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ μας διὰ τῆς εἰσροῆς τοῦ 1 1)2 εκατομμυρίου τῶν προσφύγων, ὅστις πληθυσμὸς στερούμενος τῶν πάντων ἔπρεπε νὰ ἐξυπηρετηθῇ ὑπὸ τοῦ κράτους.

Ἄν ληφθῇ δὲ ὑπ' ὄψει ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ ἀριθμοῦ 10.000 ὑπαλλήλων ἀναλογοῦσιν 65 ὑπάλληλοι, ἦτο φυσικὸν νὰ προστεθῶσι καὶ περὶ τὰς 10.000 νέαι θέσεις ὑπαλλήλων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ νέου τούτου πληθυσμοῦ. Ἄλλ' ὅπως προκύπτει ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐρεύνης, τοιοῦτος ἀριθμὸς δὲν προσετέθη. Συνεπῶς ὅχι μόνον δὲν εἶναι δυσανάλογος ὁ σημερινὸς ἀριθμὸς τῶν ὑπαλλήλων ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἔτους 1915, ἀλλὰ καὶ δὲν εἶναι ἴσως ἀνάλογος πρὸς τὰς δημιουργηθείσας νέας συνθήκας τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς

ζωῆς τοῦ τόπου καὶ μάλιστα ἐφ'ὅσον ἐφαρμόζεται τὸ σημερινὸν συγκεντρωτικὸν γραφειοκρατικὸν σύστημα.

Ἐν Ρουμανίᾳ, ἐπὶ παραδείγματι,¹ ὅπου μετὰ τὸ 1916 ἔλαβε χώραν ἡ προσάρτησις τῶν νέων χωρῶν τῆς Βεσσαραβίας καὶ Τρανσυλβανίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοσ. υπαλλήλων ἀπὸ 97,265 ηὔξθη μέχρι τοῦ 1926 εἰς 240.000 περίπου, ἥτοι κατὰ 2 3/4 περίπου ἐπὶ πλεον ἐντὸς 10ετίας.

Δὲν ἔχομεν δυστυχῶς μεταγενέστερα στοιχεῖα περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δ.ὑ. Ρουμανίας διὰ νὰ ἐξετάσωμεν ποία εἶναι ἡ ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον ἐπελθοῦσα αὔξησις τοῦ υπαλληλικοῦ προσωπικοῦ ἐν Ρουμανίᾳ.

4 Ποία ἡ ἀναλογία ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων Δ. Ὑπαλλήλων.

Κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ Ταμ. Προνοίας δ.ὑ. τοῦ ἔτους 1931 οἱ ὑπηρετοῦντες μόνιμοι δ.ὑ. καὶ ὑπηρετὰι ἀνέρχονται εἰς 45.816. Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν υπαλλήλων τούτων κατὰ βαθμοὺς προκύπτει τὸ ἑξῆς συμπέρασμα:

1ον. Ἀνώτατοι υπάλληλοι	{ ἀπὸ Διευθυντοῦ α' καὶ ἄνω, » Ἐφέτου » »	259
2ον Ἀνώτεροι »	{ ἀπὸ Τμηματ. β' καὶ ἄνω, » Πρωτοδ., Ἀστ. α' τάξ.	3829
3ον Κατώτεροι »	{ ἀπὸ ἀκολουθ. ὑπογραμμ. Πρωτοδ., Ἀρχιφ. Ἀστυν. Πόλ. καὶ ἄνω	16014
4ον. Κατώτατοι υπάλληλοι		21180
5ον. Ὑπηρετὰι		4534
Σύνολον		45616

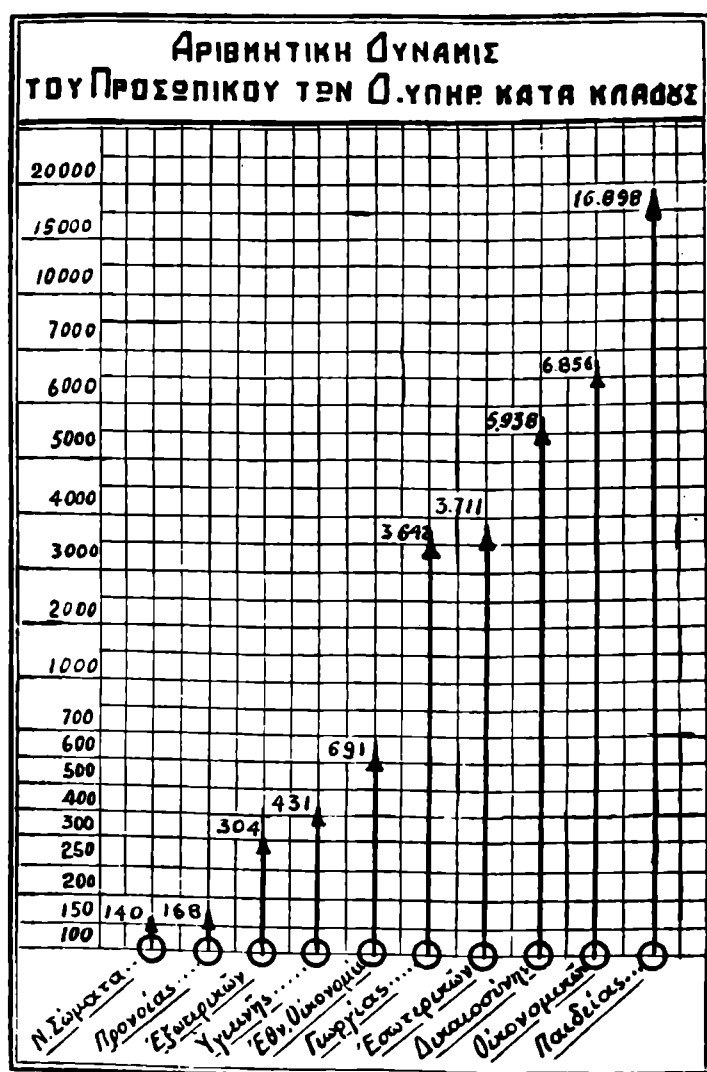
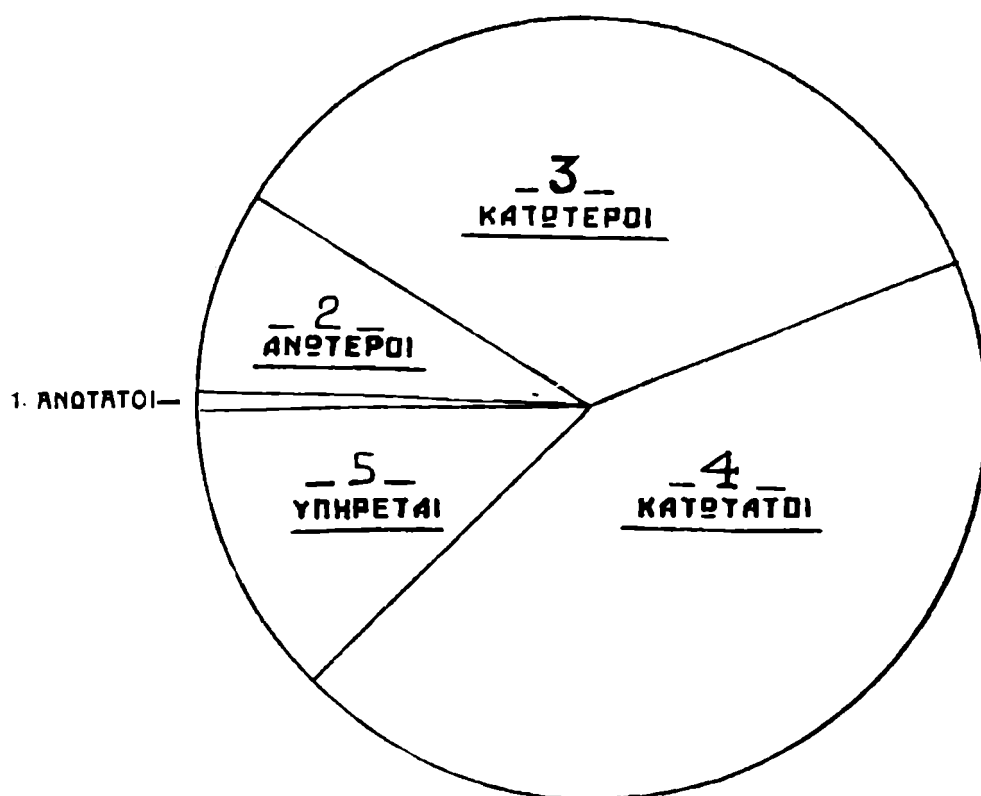
Ἐξαιρουμένων τῶν ὑπηρετῶν, ἂν συγκρίνωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνωτάτων καὶ ἀνωτέρων 4088, πρὸς τοὺς κατωτέρους καὶ κατωτάτους 37.194, θὰ προκύψῃ σχέσις τούτων ὡς 1:9 περίπου.

Ἦτοι ἀνὰ 9 κατωτέρους καὶ κατωτάτους ἀντιστοιχεῖ 1 ἀνώτερος καὶ ἀνώτατος.

Συνεπῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνωτέρων υπαλληλικῶν στελεχῶν εἶναι δυσαναλόγως μικρὸς ἐν σχέσει πρὸς τὸν ὑπηρετοῦντα ἀριθμὸν κατωτέρων καὶ κατωτάτων υπαλλήλων.

1. Ἐλήφθησαν τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα ἐκ τοῦ Monitorul Oficial τῆς Ρουμανίας τῆς 22 Ἰουλίου 1927.

Γραφικὸς πίναξ ἐμφαίνων τὴν σύγκρισιν τοῦ ὑπηρετοῦντος ἀριθμοῦ ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν.

II. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟΥΣ

Ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς ἕκαστον κλάδον πολιτ. ὑπηρεσίας μονίμων υπαλλήλων προσωπικοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, Βουλγαρίαν, Γιουγκοσλαυίαν καὶ Γερμανίαν προκύπτουν ἐκ τοῦ κάτωθι πίνακος αἱ ἐξῆς ἀναλογίαι:

Συγκριτικὸς πίναξ ἐμφαίνων ἀναλογίας ὑπηρετοῦντος μονίμου προσωπικοῦ κατὰ κλάδους εἰς Ἑλλάδα, Βουλγαρίαν, Γιουγκοσλαυίαν καὶ Γερμανίαν.

Κλάδος ὑπηρεσίας	Ἑλλάς	Βουλγαρία	Γιουγκο- σλαυία	Γερμανία ¹
Οἰκονομικαὶ ὑπηρεσίαι	14.40ο)ο	8 ο)ο	12.90ο)ο	6.50ο)ο
Δικαιοσύνη	9.40ο)ο	6 ο)ο	5.90ο)ο	11.40ο)ο
Ἐκπαίδευσις	41.20ο)ο	45.30ο)ο	22.90ο)ο	44.20ο)ο
Γεωργία	5.40ο)ο	7.90ο)ο	1.20ο)ο	1.90ο)ο
Ἐμπορ. καὶ Βιομηχ.	1.60ο)ο	2.00ο)ο	3.50ο)ο	
Συγκοινωνία ΤΤΤ	16.70ο)ο	12.60ο)ο	41.00ο)ο	5.90ο)ο
Περιθ. κοιν. προνοίας	0.40ο)ο	—	0.30ο)ο	16.60ο)ο
Διπλωματικὴ ὑπηρεσ.	0.70ο)ο	0.60ο)ο	0.30ο)ο	"
Διοικήσεις (πλὴν τῶν εἰδικῶς ἀναφερομένων)	8.90ο)ο	14.10ο)ο	4.70ο)ο	14.50ο)ο

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στατιστικῶν στοιχείων προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα συμπεράσματα ὡς πρὸς τὴν ὑπηρετοῦσαν εἰς ἕκαστον κλάδον ὑπηρεσίας δύναμιν τοῦ μονίμου υπαλληλικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὰ ἀνωτέρω 4 κράτη.

α') Ἐκπαίδευσις. Ἡ Ἑλλάς, ἡ Βουλγαρία καὶ ἡ Γερμανία διαθέτουν εἰς ἕκαστη τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ προσωπικοῦ (41—45ο)ο διὰ τὴν Ἐκπαίδευσιν. Ἡ Γιουγκοσλαυία 22ο)ο.

β') Συγκοινωνία. ΤΤΤ. Εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κλάδου τούτου ἔρχεται ἡ Γιουγκοσλαυία διαθέτουσα τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ προσωπικοῦ τῆς (41ο)ο διὰ συγκοινωνίαν, κατόπιν ἡ Ἑλλάς 16.7ο)ο, ἡ Βουλγαρία 12.60ο)ο καὶ ἡ Γερμανία 5.90ο)ο.

γ') Οἰκονομικαὶ ὑπηρεσίαι. Εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ἐκ τῶν ὑπὸ σύγκρισιν τεσσάρων κρατῶν ἔρχεται ἡ Ἑλλάς μέ

1. Ὡς πρὸς τὴν Γερμανίαν τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα ἐλήφθησαν ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ὑψηλοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Α. Ἀγγελόπουλου «Ἡ θέσις τῶν δ. ὑ. ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἑλλάδι».

2. Τὸ προσωπικὸν τῆς διπλωματικῆς ὑπηρεσίας τῆς Γερμανίας περιλαμβάνεται μετὰξὺ τοῦ διοικητικοῦ προσωπικοῦ.

14.40ο), κατόπιν ἡ Γιουγκοσλαυΐα, ἡ Βουλγαρία μὲ 8ο)ο καὶ ἡ Γερμανία μὲ 6.50ο)ο.

δ') Δικαιοσύνη. Ἐκ τῶν δύο Βαλκανικῶν κρατῶν, μεθ' ὧν ἡ σύγκρισις, εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ἔρχεται ἐπίσης ἡ Ἑλλάς μὲ 9.40ο)ο, κατόπιν ἡ Βουλγαρία 6ο)ο, ἡ Γιουγκοσλαυΐα 5.90ο)ο. Ἡ Γερμανία διαθέτει τὸ 11.40ο)ο.

ε') Περίθαλψις, κοινωνικὴ πολιτικὴ. Πρώτη ἔρχεται μετὰ τῶν δύο Βαλκανικῶν κρατῶν ἡ Ἑλλάς μὲ 0.40ο)ο. Ἡ Γερμανία διαθέτει τὸ 16.60ο)ο τοῦ ὅλου προσωπικοῦ της διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν κοινωνικῶν σκοπῶν.

στ') Γεωργικὰ ὑπηρεσία. Εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ἐκ τῶν ὑπὸ σύγκρισιν 4 κρατῶν ἔρχεται ἡ Βουλγαρία μὲ 7.90ο)ο, κατόπιν ἡ Ἑλλάς μὲ 5.40ο)ο, καὶ τέλος ἡ Γιουγκοσλαυΐα καὶ ἡ Γερμανία μὲ 1.20—1.90ο)ο.

ζ') Ἐμπόριον—Βιομηχανία. Πρώτη ἔρχεται ἡ Γιουγκοσλαυΐα μὲ 3.50ο)ο, κατόπιν ἡ Βουλγαρία μὲ 2ο)ο καὶ τελευταία ἡ Ἑλλάς μὲ 1.60ο)ο.

Διὰ τὰ κρίνωμεν λοιπὸν ἂν ὄντως ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπηρετούντων σήμερον ἐν Ἑλλάδι δημ. ὑπαλλήλων εἶναι ὑπερβολικὸς καὶ δύναται νὰ περιορισθῇ, δὲν ἔχομεν παρὰ τὰ ἐξετάσωμεν τὰς ἀνωτέρω ἀναλογίας τοῦ προσωπικοῦ τοῦ διατιθεμένου διὰ τὰς διαφόρους κρατικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὰς ὑπὸ σύγκρισιν χώρας.

Εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑλλάδα παρατηροῦμεν ὅτι ἡ σύνθεσις τῶν τριῶν κυριωτέρων κλάδων τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς, ἥτοι τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ, ΤΤΤ καὶ Οἰκονομικοῦ, εἶναι τοιαύτη ὥστε ν' ἀπορροφᾷ ποσοστὸν 71ο)ο τοῦ ὅλου ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ.

Δι' οὓς λόγους ἀνεπτύξαμεν ἀνωτέρω οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ διὰ τὸν περιορισμὸν τοῦ προσωπικοῦ τῶν τριῶν τούτων κλάδων, εἰς οὓς τόσαι ἐλλείψεις ὑπαλλήλων συνεχῶς παρατηροῦνται.

Δὲν ὑπολείπεται συνεπῶς εἰμὴ ποσοστὸν 29ο)ο διὰ πάντας τοὺς λοιποὺς κλάδους, ἥτοι Δικαιοσύνην, Διοίκησιν, Γεωργίαν, Διπλωματικὴν ὑπηρεσίαν, Κοινων. Πρόνοιαν, Ὑγειονομ. πολιτικὴν. κλπ.

Ἐχομεν τὴν γνώμην ὅτι τὸ ὑπολειπόμενον ποσοστὸν ὑπαλλήλων τὸ διατιθέμενον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοιούτων σοβαρωτάτων κλάδων ἀπαραιτήτων δι' αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν καὶ λειτουργίαν ἐνὸς συγχρόνου κράτους, ὅχι μόνον ὑπερβολικὸν δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἀλλ' ἴσως οὔτε κἂν ἐπαρκὲς εἶναι διὰ τὴν πραγματικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων καὶ ἐφ' ὅσον μάλιστα διατηρεῖται τὸ σημερινὸν διοικητικὸν σύστημα.

Ἀκριβεστέραν περὶ τούτου ἀντίληψιν δυνάμεθα νὰ σχηματί-

σωμεν, ἂν ἐξετάσωμεν τί ποσοστὸν ἐκ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν διαθέτουν διὰ τὰς κρατικὰς ὑπηρεσίας ἡ Βουλγαρία, ἡ Γιουγκοσλαυία καὶ ἡ Γερμανία.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατιθεμένων στοιχείων προκύπτει ὅτι ἡ Βουλγαρία διαθέτει τὸ 30.60ο)ο τοῦ ὅλου προσωπικοῦ της, ἡ Γιουγκοσλαυία τὸ 18.10ο)ο καὶ ἡ Γερμανία τὸ 49.60 ο)ο.

Κατὰ συνέπειαν ἡ Ἑλλάς διαθέτουσα τὸ 29ο)ο τοῦ προσωπικοῦ της διὰ τοὺς ἀνωτέρω κλάδους ἀποδεικνύεται ὅτι ἀπασχολεῖ ὀλιγώτερον προσωπικὸν τῶν ὑπὸ σύγκρισιν κρατῶν.

III. ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΜΕ ΑΠΟΔΟΧΑΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

1. Τὸ δι' ἀποδοχὰς δ. ὑ. ποσοστὸν τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶναι δυσανάλογον πρὸς τὴν ἀντοχὴν αὐτοῦ ;

Κατωτέρω παραθέτομεν πίνακα ἐμφαίνοντα τὰς πιστώσεις τὰς χορηγηθείσας δι' ἀποδοχὰς τῶν μονίμων δημ. πολιτικῶν ὑπαλλήλων καθ' ὑπηρεσίας καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1929—1930, 1930—1931 καὶ 1931—1932.

Πιστώσεις δι' ἀποδοχὰς μονίμων δημοσ. πολιτικῶν ὑπαλλήλων

Ὑπηρεσίαι	1929—1930	1930—1931	1931—1932
Νομοθετικὰ Σώματα	6.475.047	8.357.528	10.166.547
Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν	214.931.350	230.676.550	238.644.950
» Ἐξωτερικῶν	58.029.000	58.119.200	56.568.000
» Δικαιοσύνης	159.042.320	170.793.600	165.986.200
» Ἐσωτερικῶν	25.555.000	26.510.000	27.829.000
» Συγκοινωνίας	3.033.000	2.864.700	50.876.000
» Παιδείας	13.678.620	15.016.600	15.567.600
» Ἐθν. Οἰκονομ.	16.591.000	17.523.000	18.390.000
» Γεωργίας	59.100.000	74.800.000	85.040.000
» Ὑγιεινῆς	25.694.300	30.715.000	25.986.000
» Προνοίας	6.540.000	6.975.000	7.120.000
Δημόσια ἔργα	32.336.600	38.538.800	{ ὅρα ὑπουργ. Συγκοινωνίας
Σιδηρόδρομοι	4.700.000	6.368.000	
T T T	235.218.500	254.603.500	
Ἐκπαίδευσις	606.479.700	636.437.250	636.214.740
Σύνολον	1.467.400.437	1.578.298.328	1.581.048.037

Ἐὰν ἀνατρέξωμεν εἰς τὰς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1924 καὶ ἐφεξῆς χορηγηθείσας πιστώσεις διὰ μισθοδοσίαν τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων, θὰ ἴδωμεν ὅτι τὸ ποσοστὸν τοῦ κονδυλίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τὸ διατεθὲν ἐκάστοτε διὰ μισθοδοσίαν τῶν δημ. ὑπαλλήλων ἐμφανίζει τὴν ἀκόλουθον κλίμακα :

2. Συγκριτικός πίναξ δαπάνης μισθῶν ἐτῶν 1924—1931.

Ἔτος 1924	Ποσοστὸν δαπάνης διὰ μισθοὺς δημ.	ὑπαλ.	21.50ο)ο
» 1925	» » » » » »	»	17.60ο)ο
» 1926	» » » » » »	»	14.70ο)ο
» 1927	» » » » » »	»	14.ο)ο
» 1928	» » » » » »	»	13.30ο)ο
» 1929	» » » » » »	»	14.80ο)ο
» 1930	» » » » » »	»	15.20ο)ο
» 1931	» » » » » »	»	15.50ο)ο

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος προκύπτει ὅτι ἡ μεγαλυτέρα ἐπιβάρυνσις διὰ μισθοδοσίαν τῶν δημ. ὑπαλλήλων κατὰ τὴν τελευταίαν ὀκταετίαν ὑπῆρξε κατὰ τὸ ἔτος 1924, ὅποτε εἶχον αὐξηθῇ σημαντικῶς αἱ ἀποδοχαὶ τῶν δημ. ὑπαλλήλων.

Ἦδη τὸ ποσοστὸν μειωθὲν τὸ ἔτος 1928 εἰς τὸ κατώτατον δυνατόν ὅριον 13.30ο)ο ἤρχισε βαθμηδὸν αὐξανόμενον ἀνελθὼν μέχρι 15.50ο)ο. Σημειωτέον ὅμως ὅτι παραμένει ἐκάστοτε ποσοστὸν τι ἀδιαθέτων πιστώσεων, οὕτω δὲ τὸ πράγματι διατιθέμενον ποσὸν εἶναι μικρότερον καὶ ἐν τῇ πραγματικότητι κατὰ 1—3ο)ο.

Εἶναι ἄραγε τὸ ποσοστὸν τῆς δαπάνης ταύτης τὸ διατιθέμενον δι' ἀποδοχὰς πάντων τῶν πολιτ. δημοσίων ὑπαλλήλων δυσανάλογον πρὸς τὴν ἀντοχὴν τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ; Δὲν ἔχομεν δυστυχῶς στατιστικάς, ὥστε νὰ παραβάλωμεν τὸ ποσοστὸν τῆς δαπάνης ταύτης πρὸς τὰ ξένα κράτη.

Εἰδικῶς ὅμως ὡς πρὸς τὴν Γερμανίαν, ἥς στατιστικὰ στοιχεῖα ἐδημοσιεύθησαν εἰς ἄρθρον τοῦ ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀγγ. Ἀγγελοπούλου, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ἀναλογία τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν κρατικῶν δαπανῶν κυμαίνεται ἐν Γερμανίᾳ εἰς ποσοστὸν 17ο)ο περίπου (διὰ τὸ ἔτος 1928).

Συνεπῶς ὁ Γερμανικὸς προϋπολογισμὸς ἐπιβαρύνεται διὰ ποσοστοῦ μεγαλυτέρου τοῦ ἐν Ἑλλάδι σήμερον διατιθεμένου διὰ μισθοδοσίαν τῶν κρατικῶν ὑπαλλήλων.

1. Τὰ σχετικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1924—1928 ἐλήφθησαν ἐκ τῆς μελέτης τοῦ κ. Α. Ἀγγελοπούλου «Ἡ θέσις τῶν δημ. ὑπαλλήλων ἐν Ἑλλάδι καὶ Γερμανίᾳ».

3. Ποῖον ποσὸν δι' ἀποδοχὰς δ.ὑ. διατίθεται καθ' ὑπηρεσίας.

Ἑπηρεσίαι	Ποσοστὸν δαπάνης δι' ἀποδοχὰς δημ. πολιτ. υπαλλήλων	Ποσοστὸν δαπάνης καθ' ὑπηρεσίας πολιτ. ὑπουργ.
Νομοθετικά Σώματα	0.60 ο)ο	0.30 ο)ο
Οἰκονομικαὶ ὑπηρεσίαι	15.50 »	14.40 »
Διπλωματικαὶ ὑπηρεσίαι	3.40 »	0.70 »
Δικαιοσύνη	10.— »	9.40 »
Διοίησις	1.70 »	8.00 »
Συγκοινωνία, Τ Τ Τ	18.90 »	16.70 »
Ἐκπαίδευσις	41.— »	41.20 »
Ἐμπόριον—Βιομηχανία	1.70 »	1.60 »
Γεωργία	5.30 »	5.40 »
Ἑγυεινή	1.50 »	} 0.40 »
Περίθαλψις, Πρόνοια	0.40 »	
Ὀλικὸν	100.—	100.—

Ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πίνακι ἀριθμῶν προκύπτει ὅτι, ἐὰν κατανεμηθῇ τὸ ποσοστὸν τῆς δαπάνης τῆς διατιθεμένης δι' ἀποδοχὰς τοῦ μονίμου προσωπικοῦ ἐκάστου κλάδου διοικήσεως πρὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ μονίμου προσωπικοῦ τοῦ κλάδου, ὑπάρχει ἡ κάτωθι σχέσις δαπανῶν καὶ ἀριθμοῦ υπαλλήλων.

Διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Νομοθετικῶν σωμάτων ἡ διατιθεμένη δαπάνη εἶναι διπλασία περίπου ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ.

Διὰ τὴν Διπλωματικὴν ὑπηρεσίαν περίπου πενταπλασία.

Διὰ τὰς ὑπηρεσίας Ἑπουργ. Ἑγυεινῆς καὶ Πρόνοιας διπλασία περίπου.

Διὰ τοὺς διαφόρους κλάδους τοῦ Ἑπουργ. Συγκοινωνίας ἐπὶ πλέον κατὰ 16ο)ο.

Διὰ τὴν Διοίκησιν μικροτέρα κατὰ 1)8.

Διὰ τὰς Οἰκονομικὰς ὑπηρεσίας μικροτέρα κατὰ 11ο)ο.

Διὰ τοὺς λοιποὺς κλάδους τὸ ποσοστὸν τῆς δαπάνης εἶναι σχεδὸν ἀνάλογον πρὸς τὸ ποσοστὸν τοῦ ὑπηρετοῦντος ἀριθμοῦ υπαλλήλων ἐν ἐκάστῳ κλάδῳ.

4. Μέσος μισθὸς κατὰ ομάδας δ. υπαλλήλων.

Κατάταξις τῶν υπαλλήλων κατὰ ομάδας	Ἀριθμὸς δημ. υπαλλήλων υπηρετούντων	Ποσοστὸν υπαλλήλων καὶ υπηρετῶν	Μέσος ¹ μισθὸς
Ἀνώτατοι	259	0.55ο)ο	Δραχ. 5.800.—
Ἀνώτεροι	3.829	8.30ο)ο	» 3.800.—
Κατώτεροι	16.014	35.15ο)ο	» 2.300.—
Κατώτατοι	21.180	46.20ο)ο	» 1.380.—
Ὑπηρέται	4.534	9.80ο)ο	» 900.—
	45.816 ²	100.00ο)ο	

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος προκύπτει ὅτι τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν δημ. υπαλλήλων, ἥτοι ποσοστὸν 46.20ο)ο λαμβάνει ὡς μέσον μισθὸν δραχ. 1.380.—, 35ο)ο δραχ. 2300.—, 10ο)ο περίπου δραχ. 900.— καὶ μόνον 8ο)ο δραχ. 3.800.—, ποσοστὸν δὲ ἐλάχιστον 5,5ο)ο δραχ. 5.800.—

Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων δύναται ἕκαστος νὰ συμπεράνη εἰς ποίαν οἰκονομικὴν ἐξαθλίωσιν εὐρίσκεται ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν δημ. υπαλλήλων καὶ μάλιστα κατόπιν τῆς σημαντικῆς τελευταίας αὐξήσεως ὅλων τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης.

Οἱ περισσότεροι ἀντιμετωπίζουν πλέον αὐτὸ τὸ φάσμα τῆς πείνης, ἰδίως οἱ κατώτατοι υπάλληλοι καὶ ὑπηρέται (25.714) τῶν ὁποίων ὁ ἡμερήσιος μισθὸς κυμαίνεται ἀπὸ δραχ. 25—45, δηλαδή κάτω καὶ τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων.

Διὰ τοὺς κατωτέρους υπαλλήλους ὁ ἡμερήσιος μισθὸς κυμαίνεται ἀπὸ 45—95 δραχμάς. Διὰ τοὺς ἀνωτέρους ὁ ἡμερήσιος μισθὸς κυμαίνεται ἀπὸ δραχ. 110—150 καὶ διὰ τοὺς ἀνωτάτους ἀπὸ δραχ. 150—200.—

5. Σχέσεις μισθοῦ καὶ τιμαρίθμου.

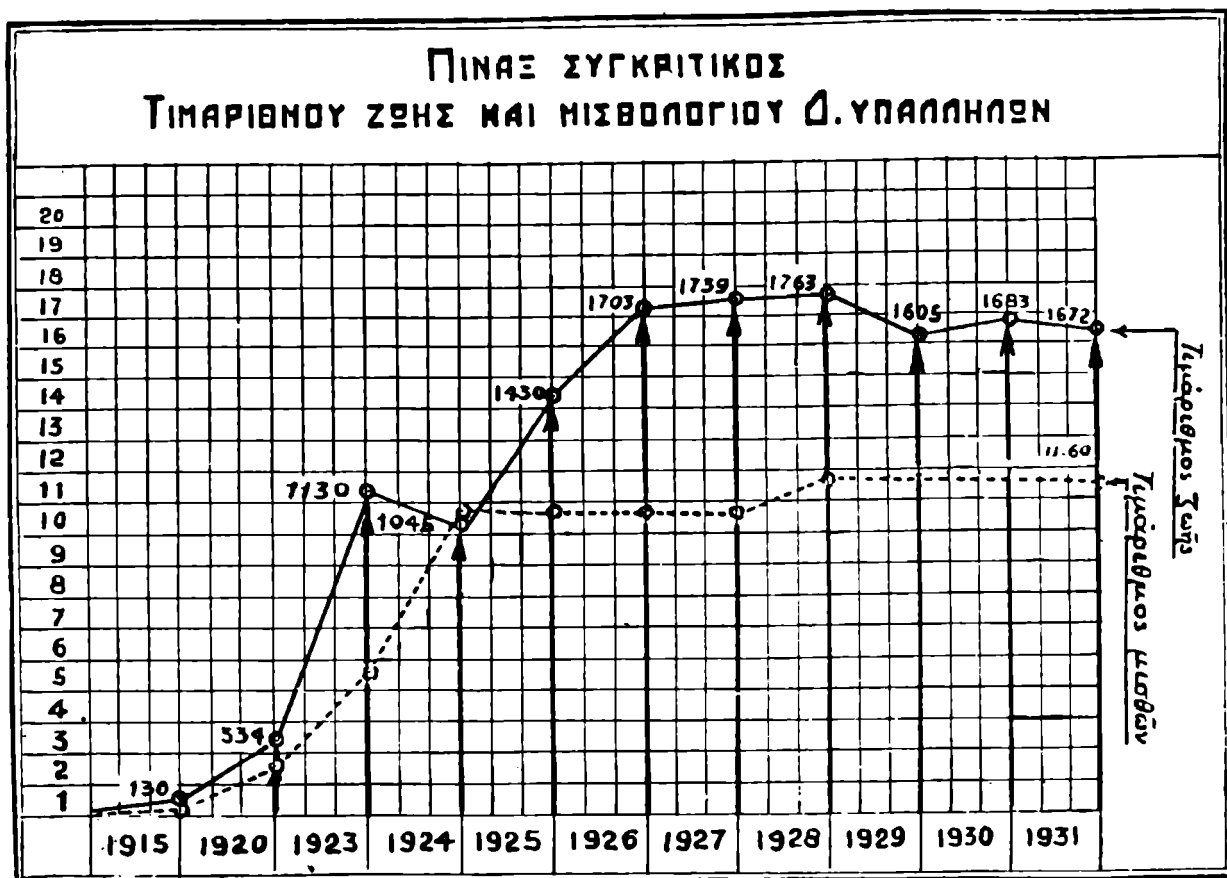
Ὁ κατωτέρω πίναξ παριστᾷ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ μισθοῦ ἐν συγκρίσει μὲ τὸν τιμάρημον τῆς ζωῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1915 μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ἔτους 1931.

Ὡς προκύπτει ἐξ αὐτοῦ, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1915 μέχρι τοῦ ἔτους

1. Μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν κρατήσεων 7 + 6 ο)ο. Δὲν περιλαμβάνονται ἐπιδόματα καὶ ποσοστά.

2. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν 45.816 περιλαμβάνονται καὶ οἱ δημ. ὑπηρέται.

1920 ὁ μισθὸς συνεβάδιζε σχεδὸν μὲ τὸν τιμάρημον ἀκρβείας τοῦ βίου καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τοὺς ἀνωτέρους βαθμοὺς ὑπερεῖχε κατὰ τι, ἐφεξῆς καὶ μέχρι τοῦ ἔτους 1924 ἤρχισαν νὰ ἐμφανίζωνται ἀπότομοι διακυμάνσεις ἀμφοτέρων τῶν δεικτῶν τιμαρίθμου.

Τὸ ἔτος 1924 ὁ μισθὸς συναντᾶται μὲ τὸν τιμάρημον, ὀφείλεται δὲ ἡ τοιαύτη εὐνοϊκὴ διὰ τοὺς υπαλλήλους στροφή τοῦ τιμαρίθμου ζωῆς εἰς τὴν γενομένην τὴν ἐποχὴν ἐκείνην σημαντικὴν αὐξήσιν μισθοῦ αὐτῶν. Ἐκτοτε καὶ μέχρι τοῦ ἔτους 1928 παρατηρεῖται ἀνιούσα ὕψωσις τοῦ τιμαρίθμου ζωῆς ὅστις ἤρχισε πίπτων τὸ 1929, παρουσιάζει δὲ διακυμάνσεις τινὰς μέχρι τοῦ 1931. Πάντως μεταξὺ τοῦ τιμαρίθμου ζωῆς, καὶ τοῦ τιμαρίθμου μισθοῦ παρατηρεῖται ἀπὸ τοῦ 1929 μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 1931 σταθερὰ διαφορὰ 6—7 μονάδων.

Δὲν ἔχομεν ὑπ' ὄψει τὸν τελευταῖον τιμάρημον τοῦ βίου, ἀλλὰ ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἄρσις τῆς χρυσοῦς βάσεως, ἡ αὐξήσις τῆς τιμῆς τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς, ὁ περιορισμὸς τῶν εἰσαγωγῶν καὶ ἐν γένει τὰ διάφορα περιοριστικὰ μέτρα τῶν συναλλαγῶν, πρέπει ν' ἀναμένεται ἐφεξῆς ἀνιούσα αὐξήσις τοῦ τιμαρίθμου ζωῆς καὶ σοβαρὰ αὐξήσις τῆς ἀποστάσεως μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ τιμαρίθμου μισθοῦ.

Ἐὰν πρὸς τούτοις ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ τιμαριθμικὸς μισθὸς ἀντὶ ν' αὐξηθῇ κατὰ τινὰ σταθερὰν σχέσιν, τοῦναντίον ἐμειώθη διὰ τῆς

προσφάτου περικοπῆς τῶν ἀποδοχῶν κατὰ 60)ο καὶ ὅτι μελετᾶται προσέτι ἡ περικοπὴ ἐπιδομάτων καὶ ἐπιμισθίων, εἶναι εὐχερὲς νὰ συμπεράνη τις πόσον δυσχερὴς καὶ προβληματικὴ ἀποβαίνει ἡ ἐξοικονόμησις καὶ τῶν στοιχειωδεστέρων ἀκόμη ἀναγκῶν τοῦ βίου διὰ τὴν μεγαλυτέραν μᾶζαν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἄλλ' ὑπὸ τοιούτους ὅρους εἶναι οὐτοπία νὰ ζητῆται ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους ἱκανοποιητικὴ ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας των.

Ὅταν ὁ ὑπάλληλος διαρκῶς ἔχη ἐνώπιόν του τὸ φάσμα τῆς δυστυχίας του καὶ τῶν στερήσεών του, δὲν εἶναι εἰς θέσιν βεβαίως οὔτε νὰ ἐργασθῇ μὲ ὄρεξιν καὶ ζῆλον, ἀλλ' οὔτε καὶ ν' ἀποδώσῃ ἱκανοποιητικῶς πρὸς βλάβην ἐννοεῖται αὐτῆς τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας.

IV. ΘΝΗΣΙΜΟΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Ἀπὸ τὸ ἐσχάτως κυκλοφορῆσαν Δελτίον τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημ. Ὑπαλλήλων τοῦ ἔτους 1931 παραλαμβάνομεν τὰ κάτωθι ἐνδιαφέροντα στατιστικὰ στοιχεῖα ὡς πρὸς τὴν θνησιμότητα τῶν δημ. ὑπαλλήλων κατὰ τὰ ἔτη 1925—1929.

Θνησιμότης δημοσίων ὑπαλλήλων κατὰ τὰ ἔτη 1925 - 1929.

Ἔτος	Ἀριθμὸς θανάτων δ. ὑ.
1925	470
1926	411
1927	493
1928	489
1929	466

Θνησιμότης δ. ὑ. κατὰ κατηγορίας ἀπὸ 1921—1929.

Διοικητικοὶ καὶ δικαστικοὶ	2065
Ἐκπαιδευτικοὶ	1282
Προσωπικὸν ΤΤΤ.	470
Γενικὸν σύνολον	3817

Ἐὰν ἐξετασθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν θανάτων ἐν σχέσει μὲ τοὺς ὑπηρετοῦντας δημ. ὑπαλλήλους κατὰ τὰ ἔτη 1927—1929 προκύπτει ὅτι ἀναλογοῦν θάνατοι 10.84 ἐπὶ 1.000 ὑπαλλήλων.

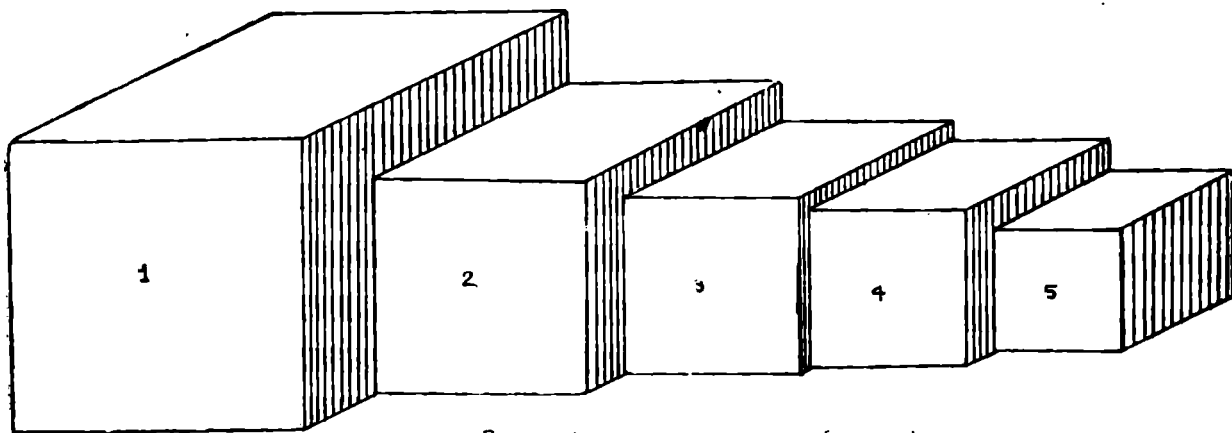
Ὡς πρὸς τὰ αἷτια τῶν θανάτων προκύπτει ὅτι τὸ 1)5 τούτων ὀφείλεται εἰς φυματίωσιν. Οὕτω ἐπὶ 3817 θανάτων τῶν ἐτῶν 1921—1929 οἱ 832 ὀφείλονται εἰς φυματίωσιν, ἢ τοι ἐπὶ 100 θανάτων οἱ 22 περίπου προέρχονται ἐκ τῆς φυματιώσεως.

Ἐξ ἀντιπαραβολῆς δὲ τῶν θανάτων τῶν δημ. υπαλλήλων πρὸς τὰ ἄλλα ἐπαγγέλματα διανοητικῆς ἐργασίας προκύπτει ὅτι οἱ ἐκ φυματιώσεως θάνατοι μεταξὺ τῶν δημ. υπαλλήλων εἶναι οἱ περισσότεροι.

V. ΗΛΙΚΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ¹

Ἡλικία	Ἀνώτατοι	Ἀνώτεροι	Κατώτεροι	Κατώτατοι	Σύνολον
Μέχρι 30 ἐτῶν	5	295	4.504	13.039	17.843
Μέχρι 40 ἐτῶν	103	932	4.947	4.372	10.284
Μέχρι 50 ἐτῶν	255	786	3.069	2.893	7.003
Μέχρι 60 ἐτῶν καὶ ἄνω	241	605	2.362	1.362	5.570
					40.770

Γραφικὸς πίναξ ἡλικίας υπηρετούντων δημ. υπαλλήλων.

1	Σύνολον μονίμων πολιτικῶν υπαλλήλων	40.770
2	Μέχρι 30 ἐτῶν	17.843
3	« « 40 « «	10.284
4	« « 50 « «	7.003
5	« « 60 « καὶ ἄνω	5.570

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στατιστικῶν στοιχείων προκύπτει ὅτι ἐπὶ ἀριθμοῦ πολιτικῶν υπαλλήλων 40.770 ποσοστὸν 44ο)ο περίπου ἔχει ἡλικίαν μέχρι 30 ἐτῶν, 26ο)ο μέχρι 40 ἐτῶν, 18ο)ο μέχρι 50 ἐτῶν καὶ 12ο)ο μέχρι 60 ἐτῶν.

1. Τὰ στοιχεῖα ταῦτα, ὡς καὶ τὰ κατωτέρω περὶ συνολικῆς δημοσίας υπηρεσίας, τριετιῶν, προσόντων σπουδῶν καὶ οἰκογεν. καταστάσεως, ἐλήφθησαν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς γενομένης στατιστικῆς ἐρεύνης παρὰ τῆς υπηρεσίας Μελετῶν καὶ Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῇ βάσει σχετικοῦ ἐρωτηματολογίου τοῦ Διευθυντοῦ τῆς υπηρεσίας κ. Θεμ. Μπερτσᾶ ἐπὶ ὑφυπουργίας τοῦ κ. Βασ. Δεληγιάννη, ἵνα χρησιμεύσωσι διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ κατάρτισιν τοῦ υπαλληλικοῦ Κώδικος.

Ἄρα κατὰ τὸ ἥμισυ περίπου αἱ δημόσιαι πολιτικαὶ ὑπηρεσίαι κατέχονται ἀπὸ νεαροῦς τὴν ἡλικίαν ὑπαλλήλους.

Τὸ νεαρὸν τῆς ἡλικίας τῶν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων συντελεῖ, ὡς εἶναι φυσικόν, κατὰ πολὺ εἰς τὴν αὕξησιν τῆς ἀποδοτικότητος τῶν ὑπηρεσιῶν, λόγῳ τῆς ζωτικότητος καὶ τῆς δραστηριότητος τῶν νέων ὑπαλλήλων.

Ἐν τούτοις τὸ μέγα τοῦτο προσὸν τῆς νεαρᾶς ἡλικίας εἶναι ἀμφίβολον ἂν τὸ ἐπωφελεῖται ἡ δημοσία ὑπηρεσία.

Ἐξ ἄλλων στατιστικῶν δεδομένων τῆς παρούσης μελέτης ἔχομεν ὑπ' ὄψει μας ὅτι τοὺς κατωτέρους βαθμοὺς τοὺς κατεχομένους κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ νεωτέρους ὑπαλλήλους μαστίζει μεγίστη στασιμότης. Σχεδὸν τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ αὐτῶν παραμένει ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ δύο καὶ τρεῖς τριετίας. Κατὰ φυσικὴν συνέπειαν σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου οἱ σήμερον νέοι ὑπάλληλοι παύουσι νὰ εἶναι πλεόν νέοι, παραμένοντες δὲ ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν παθαίνουν ἀπὸ μαρασμὸν καὶ χάνουν σὺν τῷ χρόνῳ τὴν ὄρεξιν διὰ παραγωγικὴν ἐργασίαν.

VI. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

	Ἀνώτατοι	Ἀνώτεροι	Κατώτεροι	Κατώτατοι	Σύνολον
Μέχρι 10 ἐτῶν	41	630	4519	14730	19920
Μέχρι 15 ἐτῶν	72	530	3376	1736	5717
Μέχρις 20 ἐτῶν	149	468	2224	983	3824
Μέχρις 25 ἐτῶν	126	347	1539	619	2631
Μέχρι 30 ἐτῶν	216	523	2411	922	4072
	603	2498	14072	18990	36164

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στατιστικῶν στοιχείων προκύπτει ὅτι ἐπὶ ἀριθμοῦ πολιτικῶν ὑπαλλήλων 36.164. ποσοστὸν 55.5ο) οἱ ἔχει συνολικὴν δημ. ὑπηρεσίαν μέχρι 10 ἐτῶν, ποσοστὸν 15.5ο) οἱ μέχρι 15 ἐτῶν, ποσοστὸν 10ο) οἱ μέχρις 20 ἐτῶν, ποσοστὸν 7.5ο) οἱ μέχρι 25 ἐτῶν καὶ ποσοστὸν 11.5ο) οἱ μέχρι 30 ἐτῶν.

Ὡς προκύπτει ὅθεν, πλεόν τοῦ ἡμίσεος ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων σήμερον δημ. ὑπαλλήλων διωρίσθη μεταπολεμικῶς. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς διάφορα αἷτια, ἐξ ὧν τὰ κυριώτερα καθ' ἡμᾶς εἶνε τὰ ἑξῆς. Ἡ ἐδαφικὴ ἐπέκτασις τῆς χώρας μας καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν νέων πληθυσμῶν, ἡ ἐπέκτασις τῆς κοινωνικῆς δράσεως τοῦ κράτους, συνεπεία τῆς ὁποίας ἐδημιουργήθησαν νέαι ὑπηρεσίαι, ἡ συρ-

ροὴ ἐν Ἑλλάδι μεγάλου ἀριθμοῦ προσφύγων καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξ-
υπηρετήσεως αὐτῶν διὰ τῆς συστάσεως διαφόρων νέων ὑπηρεσιῶν,
καὶ τέλος ἡ ἀναπλήρωσις τῶν ἐκάστοτε δημιουργουμένων κενῶν
ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως υπαλλήλων διὰ τοῦ διορισμοῦ εἰς τὰς κενου-
μένας θέσεις των.

Ὡς πρὸς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν μᾶς παρέχει ἐνδιαφερούσας
πληροφορίας τὸ στατιστικὸν δελτίον τοῦ Ταμείου Προνοίας δι'
υπαλλήλους τοῦ ἔτους 1931. Κατὰ τὰς πληροφορίας ταύτας κατὰ
τὴν τελευταίαν τετραετίαν ἀπελύθησαν, παρητήθησαν ἢ ἀπεβί-
ωσαν 13,500 μόνιμοι πολιτ. υπάλληλοι, ὧν αἱ θέσεις ἐπληρώθησαν
διὰ νέων υπαλλήλων.

VII. ΤΡΙΕΤΙΑΙ ΕΝ Τῷ ΑΥΤῷ ΒΑΘΜῳ

	Ἀνώτατοι	Ἀνώτεροι	Κατώτεροι	Κατώτατοι	Σύνολον
Α' Τριετία	174	1010	5479	9249	15912
Β' Τριετία	161	632	5121	5225	11139
Γ' Τριετία	208	471	1739	1480	3898
	543	2113	12339	15954	30949

Ἐπὶ 30949 μονίμων πολιτικῶν υπαλλήλων ποσοστὸν 51 ο)ο
ὑπηρετοῦν περὶ τὴν μίαν τριετίαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ, 36ο)ο δύο
τριετίας, καὶ 13ο)ο τρεῖς τριετίας.

Ἡ ἀναλογία μεταξὺ ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων υπαλλήλων εἶναι
ὡς ἑξῆς.

Μίαν τριετίαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ ἔχουσιν :

οἱ ἐπὶ βαθμῷ Δ)τοῦ καὶ Γεν. Δ)τοῦ	υπαλλήλοι	32ο)ο
» » » Τμηματάρχου	»	48ο)ο
» » » Εἰσηγητοῦ καὶ Γραμματέως	»	44ο)ο
» » » Ἀκολουθου καὶ γραφέως	»	58ο)ο

Δύο τριετίας ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ :

οἱ ἐπὶ βαθμῷ Δ)τοῦ καὶ Γεν. Δ)τοῦ	υπαλλήλοι	29ο)ο
» » » Τμηματάρχου		29ο)ο
» » » Εἰσηγητοῦ καὶ Γραμματέως		41ο)ο
» » » Ἀκολουθου καὶ Γραφέως		32ο)ο

Τρεῖς τριετίας ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ :

οἱ ἐπὶ βαθμῷ Δ)τοῦ καὶ Γεν. Δ)τοῦ	υπαλλήλοι	38ο)ο
» » » Τμηματάρχου		22ο)ο
» » » Εἰσηγητοῦ καὶ Γραμματέως		15ο)ο
» » » Ἀκολουθου καὶ γραφέως		9ο)ο

Μεγαλυτέρα ἄρα στασιμότης παρατηρεῖται κατὰ τὴν α' τριετίαν κατὰ πρῶτον μὲν λόγον εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ Ἀκολουθου καὶ τοῦ Γραφέως κατὰ δεύτερον δὲ λόγον εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ Τμηματάρχου καὶ τοῦ Εἰσηγητοῦ.

Κατὰ τὴν β' τριετίαν μεγαλυτέρα στασιμότης παρατηρεῖται εἰς τὰς βαθμίδας τοῦ Εἰσηγητοῦ καὶ τῶν Ἀκολουθῶν. Κατὰ τὴν Γ' τριετίαν μεγαλυτέρα στασιμότης παρατηρεῖται εἰς τὴν βαθμίδα τοῦ Τμηματάρχου κυρίως.

Ὑπάρχει ὅμως καὶ ποσοστὸν τι ἄρκετὰ σημαντικὸν κατωτέρων ὑπαλλήλων 25ο)ο περίπου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ, τὸ ὁποῖον παραμένει στάσιμον ἐν τῷ βαθμῷ ἐπὶ τρεῖς τριετίαι συνεχῶς.

Τραγικὴ τῷ ὄντι εἶναι ἡ κατάστασις τῶν κατωτέρων τούτων ὑπαλλήλων ἅφ' ἑνὸς μὲν λόγῳ τῆς μικρᾶς μισθοδοσίας των, καὶ ἅφ' ἑτέρου λόγῳ τῆς ἐλλείψεως ἠθικῆς τιнос ἱκανοποιήσεως αὐτῶν διὰ τῆς προαγωγῆς των εἰς ἀνωτέρους βαθμοὺς ἢ τῆς μισθολογικῆς των βελτιώσεως.

VIII. ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Σχολαὶ	Ἀνώτατ. Ἀνώτερ. Κατώτερ. Κατώτατ. Σύν.				
Κατωτάτων Σχολείων	3	41	1840	8821	10705
Γυμνασίων	40	381	8994	7946	17361
Μέσης Ἐμπορικῆς Σχολῆς	1	8	191	396	596
Μέσων Τεχνικῶν Σχολῶν	7	59	221	204	491
Μέσων Γεωργικῶν Σχολῶν		39	403	800	1242
Πανεπιστημίου	451	1727	2112	284	4574
Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς	5	14	55	13	87
Ἀνωτάτης Γεωργικῆς Σχολῆς	10	108	165	4	287
Πολυτεχνείου	79	103	61	2	245
Ἀνωτάτων Τεχνικῶν Σχολῶν	2	13	30	20	65
	598	2493	14072	18490	35653

Ἐπὶ συνολικοῦ ἀριθμοῦ δημ. πολιτικῶν ὑπαλλήλων 35.653, μόρφωσιν κατωτάτων σχολῶν ἔχει ποσοστὸν 30ο)ο, μόρφωσιν μέσων σχολῶν (Γυμνασίου, Ἐμπορ. Τεχνικ. γεωργ.) ποσοστὸν 55.5ο)ο, μόρφωσιν δὲ Πανεπιστημίου ποσοστὸν 12.5ο)ο καὶ μόρφωσιν λοιπῶν ἀνωτάτων Σχολῶν ποσοστὸν 1.5ο)ο. Χηρακτηριστικὰ παραδείγματα τῆς ἐλλειποῦς μορφώσεως τῶν δημ. ὑπαλλήλων εἶναι τὰ ἑξῆς: Ἐκ τῶν ἀνωτάτων ὑπαλλήλων 3 ἔχουσι μόρφωσιν κατωτάτων σχολῶν Δημοτικοῦ καὶ Σχολαρχείου καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων 41. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στατιστικῶν στοιχείων προκύπτει

ὅτι οἱ κατώτεροι καὶ κατώτατοι ὑπάλληλοι, ἐξ ὧν θ' ἀποτελεσθῶσι τὰ μελλοντικὰ στελέχη τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, μόνον κατὰ ἓν ποσοστὸν περὶ τὰ 80)ο ἔχουν μόρφωσιν ἀνωτάτων σχολῶν, οἱ λοιποὶ δὲ κατώτεροι καὶ κατώτατοι ὑπάλληλοι κατὰ ποσοστὸν μὲν 320)ο ἔχουσι μόρφωσιν κατωτάτων σχολῶν, κατὰ ποσοστὸν δὲ 500)ο μόρφωσιν μέσων ἐν γένει σχολῶν.

Γεννᾶται ὡς ἐκ τούτου μέγα τὸ μελλοντικὸν πρόβλημα κατὰ τίνα τρόπον θὰ γίνῃ ἐπιλογή ἐκ τοῦ κατωτέρου τούτου προσωπικοῦ τῶν μελλοντικῶν στελεχῶν τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀφοῦ κατὰ 920)ο τοῦτο ἔχει στοιχειώδη ἢ μέσην μόρφωσιν.

Ἐπιβάλλεται ὅθεν ἀπὸ τοῦδε ν' ἀντιμετωπισθῇ τὸ σοβαρότατον τοῦτο ζήτημα ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τῆς καλυτέρας ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως τοῦ ὑπάρχοντος κατωτέρου προσωπικοῦ εἰς εἰδικὰς ὑπαλληλικὰς σχολάς, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς μελλοντικῶς ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένων ὑπαλλήλων εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἡ γενομένη στατιστικὴ ἔρευνα ἀπέδειξε ποίαν γυμνότητα ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως ἐμφανίζουν οἱ δημόσιοι ὑπηρεσίαι.

ΙΧ. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

	Ἀνώτατοι	Ἀνώτεροι	Κατώτεροι	Κατώτατοι	Σύνολον
Ἐγγαμοὶ ἄνευ τέκνων	122	423	1853	1475	3873
» μὲ 1 τέκνον	83	348	1837	1585	3853
» » 2 τέκνα	89	368	1683	1391	3531
» » 3 τέκνα	71	232	1196	1020	2519
» » 4 τέκνα καὶ ἄνω	45	260	1855	1851	4011
	410	1631	8424	7322	17787

Τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ ἀνωτέρω ἀριθμοῦ τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων εἶναι ἄγαμοι. Ἐκ τοῦ ὑπολοίπου ἡμίσεος ποσοστὸν 100)ο περίπου εἶναι ἔγγαμοι ἄνευ τέκνων, οἱ ὑπόλοιποι δὲ 500)ο ἔγγαμοι μετὰ τέκνων ἀπὸ 1—4.

Ἐκ τῶν ἐγγάμων πολιτικῶν ὑπαλλήλων μετὰ τέκνων ποσοστὸν 900)ο περίπου εἶναι κατώτεροι ὑπάλληλοι κατὰ τι μικρὸν δὲ ποσοστὸν 100)ο περίπου εἶναι ἀνώτεροι ὑπάλληλοι.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως ταύτης προκύπτει ὅτι οἱ κατώτεροι ὑπάλληλοι οἱ καὶ ὀλιγώτερον ἀμειβόμενοι εἶναι καὶ οἱ ἔχοντες τὰ μεγαλύτερα οἰκογενειακὰ βάρη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ἐκ τῆς γενομένης στατιστικῆς ἐρεύνης προκύπτουσι τὰ ἑξῆς συμπεράσματα:

1ον. Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπηρετούντων κατὰ τὸ 1931 ἐν συγκρίσει μὲ τὸ 1915 δημ. πολιτικῶν ὑπαλλήλων.

Ὅχι μόνον δὲν εἶναι οὗτος δυσανάλογος πρὸς τὰς συγχρόνους οἰκονομικὰς καὶ κοινωνικὰς συνθήκας τῆς χώρας, ὡς συνήθως καὶ ἐκ τοῦ προχείρου ὑποστηρίζεται, ἀλλὰ δὲν ἔχει ἀκόμη φθάσει εἰς τὸ ἀνώτατον ὄριον αὐξήσεως, ἂν ληφθοῦν ὑπ' ὄψει τὰ ἐν τῇ εἰδικῇ παραγράφῳ τῆς παρούσης μελέτης στοιχεῖα.

Ἐπιπροσθέτως δὲ πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἐφαρμοζόμενον διοικητικὸν σύστημα ἐν Ἑλλάδι εἶναι κατ' ἐξοχὴν συγκεντρωτικὸν καὶ δημιουργεῖ κατ' ἀνάγκην πληθωρισμὸν ὑπαλλήλων. Ὡς ἐκ τούτου δὲν πρέπει ν' ἀναμένεται σοβαρὰ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων χωρὶς τὴν μεταβολὴν τοῦ ἰσχύοντος διοικητικοῦ συστήματος καὶ πρὸ παντὸς χωρὶς τὴν μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἀποδοτικότητος τῶν ὑπαλλήλων, ἥτις ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δὲν εἶναι ἡ προσήκουσα.

Καίτοι ἐκφεύγει τῆς παρούσης μελέτης τὸ ζήτημα, ἐν τούτοις δὲν παραλείπομεν νὰ διαπιστώσωμεν ἐνταῦθα μίαν ἀλήθειαν, ὅτι δηλαδή ἡ ἔλλειψις συστήματος παρακολουθήσεως τῆς ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων συντελουμένης ἐργασίας εἶναι ἡ πρωταρχικὴ ἀφορμὴ τῆς μὴ ἐπαρκοῦς ἀποδοτικότητος τῶν δημ. ὑπηρεσιῶν. Ἀλλὰ πλὴν τούτου ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα αἷτια.

2ον. Ὡς πρὸς τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων πρὸς τὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας.

Ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ ὑπηρετούντος ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Γιουγκοσλαυίᾳ ἀριθμοῦ μονίμων πολιτ. ὑπαλλήλων πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀναλόγως πρὸς τὸν πληθυσμὸν ἐκάστης χώρας προκύπτει ὅτι ἐν Ἑλλάδι ὑπηρετεῖ μικρότερος ἀριθμὸς δ.ύ. ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν καὶ Γιουγκοσλαυίαν.

3ον. Ὡς πρὸς τὴν κατανομὴν τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ κατὰ ὑπηρεσίας.

Ἐκ τῆς κατανομῆς τοῦ ὑπηρετούντος προσωπικοῦ μονίμων πολιτ. ὑπαλλήλων κατὰ ὑπηρεσίας προκύπτει ὅτι τὸ μέγιστον μέρος τῶν ὑπαλλήλων ἀπορροφᾷ ἡ Ἐκπαίδευσις, ἥτοι κατὰ 41,20ο)ο,

κατόπιν ἡ ὑπηρεσία ΤΤΤ 16,70ο)ο, αἱ Οἶκον. ὑπηρεσίαι 14,40ο)ο καὶ τὸ ὑπόλοιπον 27,70ο)ο αἱ λοιπαὶ ὑπηρεσίαι.

4ον. Ὡς πρὸς τὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τοῦ κονδυλίου τοῦ διατιθεμένου δι' ἀποδοχὰς τῶν δ. ὑ. Προέκυψεν ὅτι τὸ ποσοστὸν ταύτης ἀνέρχεται εἰς 15ο)ο περίπου.

5ον. Ὡς πρὸς τοὺς μισθοὺς τῶν δ. ὑ. κατὰ ὁμάδας (ἀναλόγως τῶν βαθμῶν των). Προέκυψαν τὰ ἑξῆς:

Ποσοστὸν	46	ο)ο	λαμβάνει ὡς μέσον μισθὸν δραχ.	1.380.—
»	35	ο)ο	» » » »	2.300.—
»	10	ο)ο	» » » »	900.—
»	8	ο)ο	» » » »	3.800.—
»	055	ο)ο	» » » »	5.800.—

6ον. Ὡς πρὸς τὴν σχέσιν τοῦ τιμαριθμικοῦ μισθοῦ καὶ τοῦ τιμαρίθμου ζωῆς. Προέκυψεν ὅτι ὁ μέσος τιμαριθμικὸς μισθὸς ἀπεῖχε κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1931 περὶ τὰς 6—7 μονάδας ἀπὸ τοῦ τιμαρίθμου ζωῆς, ἔκτοτε δὲ ἡ διαφορὰ αὕτη ἠϋξανε ἀλματωδῶς εἰς βάρος τοῦ τιμαριθμικοῦ μισθοῦ.

7ον. Ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν τῶν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων. Προέκυψεν ὅτι ὑπηρετοῦσι σχετικῶς νέοι τὴν ἡλικίαν δ. ὑ. κατὰ τὰς κάτωθι ἀναλογίας:

Μέχρι	30	ἔτῶν ὑπηρετεῖ ποσοστὸν ὑπαλλήλων	44ο)ο
»	40	» » » »	68ο)ο
»	50	» » » »	12ο)ο
»	60	» » » »	12ο)ο

8ον. Ὡς πρὸς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ στασιμότητα. Προέκυψεν ὅτι μεγίστη στασιμότης ἐπικρατεῖ εἰς τὰς τάξεις τῶν δ. ὑ. Ἡ ἀναλογία τῶν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ παραμενόντων ὑπαλλήλων ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐπὶ μίαν	τριετίαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ παραμένει	51ο)ο
» δύο	» » » » » »	36ο)ο
» τρεῖς	» » » » » »	13ο)ο

9ον. Ὡς πρὸς τὰ προσόντα σπουδῶν. Προέκυψεν ὅτι:

Μόρφωσιν	κατωτάτων σχολῶν ἔχει ποσοστὸν	30ο)ο
» μέσων	σχολῶν » »	55.5ο)ο
» ἀνωτάτων	σχολῶν » »	14ο)ο

10ον. Ὡς πρὸς τὴν οἰκογενειακὴν κατάστασιν τῶν δ. ὑ. Προέκυψεν ὅτι ποσοστὸν 50ο)ο περίπου τῶν δ. ὑ. εἶναι ἄγαμοι καὶ 50ο)ο ἔγγαμοι.

Ἐκ τῶν ἐγγάμων ὑπαλλήλων ἀνευ τέκνων εἶναι 10ο)ο καὶ ἐκ τῶν ὑπολοίπων ποσοστὸν 40ο)ο εἶναι ἔγγαμοι μετὰ τέκνων ἀπὸ 1—4.

Οἱ ἔχοντες δὲ τὰ περισσότερα τέκνα καὶ συνεπῶς τὰ μεγαλύτερα οἰκογενειακὰ βάρη εἶναι κυρίως οἱ κατώτεροι καὶ κατώτατοι δ. ὑπάλληλοι, οἵτινες μισθοδοτοῦνται καὶ ὀλιγώτερον.

*
* *

Εἶναι πασίγνωστον ὅτι ἡ γλῶσσα τῶν ἀριθμῶν παρέχει πάντοτε χρήσιμα διδάγματα εἰς ὅσους κατανοοῦν τὴν βαθυτέραν σημασίαν αὐτῶν καὶ θέλουν σοβαρῶς νὰ ἐπωφεληθοῦν ἐκ τούτων, διότι ἐμφανίζουν γυμνὴν τὴν πραγματικότητα ἀπηλλαγμένην προκαταλήψεων καὶ πλανῶν.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς καὶ οἱ ἀριθμοὶ περὶ τῶν δ. ὑπαλλήλων τοὺς ὁποίους ἐξητάσαμεν ἀνωτέρω ὁμιλοῦν, νομίζομεν, ἀρκετὰ εὐγλωττα καὶ πειστικὰ διὰ τὴν ἐν γένει κατάστασιν καὶ τὴν θέσιν τῶν Δημοσ. Ὑπαλλήλων εἰς τὸ Κράτος καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν, ὑπὸ τὴν διπλὴν ιδιότητά των ὡς ὀργάνων τῆς Πολιτείας καὶ ὡς ἀτόμων.

Βαθυτέρα ἐξέτασις τῶν ἀριθμῶν τούτων πείθει πάντας ὅτι ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως οἱ δημ. ὑπάλληλοι ὑφίστανται τραχείας τὰς συνεπείας τῆς ἀνεπαρκείας τῶν μέσων τῆς ζωῆς καὶ πρὸ παντὸς οἱ κατώτεροι καὶ κατώτατοι ὑπάλληλοι οἱ ὅποιοι μάλιστα καὶ ἀτενίζουν ἄνευ ὑπερβολῆς στυγνὸν τὸ φάσμα τῶν στερήσεων.

Ὁ ἀντίκτυπος τῆς τοιαύτης οἰκονομικῆς των καταστάσεως ἐπὶ τῆς ἀποδοτικότητος αὐτῶν καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι προφανῶς δυσάρεστος.

Δὲν εἶναι ἀντικείμενον τῆς παρούσης μελέτης ἡ ὑπόδειξις τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν ὑπαλληλικῶν προβλημάτων καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς λειτουργίας τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν.

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐρεύνης διαπιστοῦται σαφῶς καὶ ἀντικειμενικῶς ἡ πραγματικὴ κατάστασις τῶν δ. ὑ. καὶ ἡ θέσις αὐτῶν εἰς τὸ Κράτος καὶ τὴν κοινωνίαν.

Εἰς τοὺς ἀρμοδίους ἀπόκειται ἐκ τῆς μελέτης τῶν παρατιθεμένων στατιστικῶν στοιχείων νὰ λάβουν τὰ προσήκοντα μέτρα διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς τῶν Κρατικῶν Ὑπαλλήλων, διὰ τὴν ποιοτικὴν βελτίωσιν τῶν ὑπαλληλικῶν στελεχῶν καὶ διὰ τὴν αὐξησιν τῆς ἀποδοτικότητος τῆς ἐργασίας τῶν δ. ὑπαλλήλων.

Πάντα δὲ ταῦτα εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθοῦν, ἂν σοβαρῶς ἐπιδιωχθοῦν μὲ συστηματικὴν ἐργασίαν καὶ μὲ θετικὸν πρόγραμμα.

Δ. Ι. Μαγκριώτης Δρ. Ν.

Οἰκονομικὸς Ἐπιθεωρητὴς